

PROVÁDĚNÍ POZEMKOVÝCH ÚPRAV S AKCENTEM NA BUDOUCÍ KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Jaroslava Kosejková

Pozemkové úpravy jsou jedním z klíčových nástrojů pro rozvoj venkova, který řeší venkovský prostor komplexně včetně realizací veřejně prospěšných staveb. Pozemkovými úpravami jsou vytvářeny návrhy nového uspořádání pozemků a vznikají podmínky pro racionální využívání vlastnických vztahů. Následně jsou realizována navržená společná zařízení sloužící k ochraně a tvorbě krajiny.

Pozemkové úpravy se provádějí vždy ve veřejném zájmu formou komplexních pozemkových úprav (KoPÚ) nebo jednoduchých pozemkových úprav (JPÚ).

V rámci KoPÚ dochází k novému uspořádání vlastnických vztahů a k návrhu plánu společných zařízení, jehož součástí je řešení nové cestní sítě, vodohospodářských a protierozních opatření i návrh prvků, které slouží k tvorbě a ochraně přírody a krajiny.

U JPÚ se jedná o účelové řešení s omezeným územním rozsahem a zahajují se obvykle za účelem vyřešení konkrétních hospodářských potřeb nebo ochrany krajiny (scelení, zpřístupnění pozemků, lokální protierozní nebo protipovodňové opatření, řešení liniových staveb).

Návrhy pozemkových úprav a následné realizace vždy reagují na celospolečenskou poptávku. Avšak společenské požadavky se v čase mění. Zájem o pozemkové úpravy je stále vysoký, ovšem požadavky na provádění pozemko-

vých úprav, a především na jejich výsledky, jsou v posledních letech ovlivněny procesem klimatických změn.

Státní pozemkový úřad vyhodnotil účelnost dosavadních postupů a nastavil vize pozemkových úprav do budoucna. V souladu s aktuálními požadavky vlastníků, hospodářících zemědělců a potřebami současné krajiny bylo nastaveno optimální směřování pozemkových úprav. V horizontu dalších pěti let si Státní pozemkový úřad v oblasti pozemkových úprav klade za cíl zejména:

- posílení realizací navržených opatření v krajině,
- pozemkovými úpravami významně přispět ke změnám prostorově-funkčních vztahů krajiny, které umožní lépe se vyrovnávat s klimatickými a hydrologickými extrémy (suchem, povodněmi) a současně zamezit zrychlené erozi půdy a zhoršování jakosti vod v zemědělských povodích,
- cílení pozemkových úprav do suchých oblastí.

Uvedených cílů lze dosáhnout za předpokladu, že budou vytvořeny podmínky pro jejich naplnění. Je všeobecně známo, že pozemkové úpravy jsou složitý a dlouhodobý proces. Správně nastavené procesy a zároveň zajištění finančních prostředků jsou alfou a omegou pro jejich život. Státní pozemkový úřad proto provedl úkony, které jsou pro naplnění nastavených cílů nezbytné. Jedná se zejména o:

- novelu zákona č. 139/2002 Sb. (zákon o pozemkových úpravách);
- novelu vyhlášky č. 13/2014 Sb. (vyhláška o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav);
- aktualizaci Metodického návodu pro provádění pozemkových úprav;¹⁾
- zpracování studie „Projekce klimatických charakteristik pro účely dimenzování prvků plánů společných zařízení a posouzení projektových dokumentací pro realizace vodohospodářských staveb“.

Zdroj: KPÚ Hradec Králové, Pobočka Hradec Králové

Opatření k ochraně a tvorbě krajiny: Biocentrum „V Rákosném“, k. ú. Libníkovice

1) <https://www.spucr.cz/poszemkove-upravy/pravni-predpisy-a-metodiky/metodicky-navod-k-provadeni-poszemkovych-uprav-a-technicky-standard-planu-spolecnych-zarizeni>

Projekce klimatických charakteristik pro účely dimenzování prvků plánů společných zařízení

Pozemkové úpravy procházely určitým vývojem. A vlastně stále procházejí a pravděpodobně nadále procházet budou. Tento vývoj je dán novými podmínkami a požadavky na řešení území. Máme k dispozici nové technologie a nástroje. Navázali jsme spolupráci s odborníky z oblasti výzkumu. Aktivně jsme se zapojili do řešení problémů spojených s vývojem klimatu. S tím vším je spojeno zavádění nových postupů do procesu pozemkových úprav.

Ukázka zrealizovaného opatření plánu společných zařízení – revitalizační opatření v k. ú. Drslavice

Součástí komplexních pozemkových úprav je často návrh prvků, jejichž funkce a parametry jsou ovlivněny hydroklimatickými podmínkami, které se mohou v budoucnosti v důsledku globální změny klimatu měnit. Z toho důvodu je nezbytné do návrhových parametrů těchto opatření dopady změny klimatu promítnout.

Účinnost opatření, např. retenčních, akumulačních či protierozních, je podmíněna budoucím klimatem a jeho charakteristiky by při návrhu měly být brány do úvahy. Z tohoto důvodu byla vypracována sada odhadů změn vybraných hydroklimatických veličin sloužící k úpravě návrhových parametrů opatření v rámci KoPÚ. Z hlediska výzkumu dopadů klimatické změny se jedná nejen o syntézu stávajících poznatků, ale zároveň prakticky orientovaný materiál umožňující snadnou aplikaci v praxi.

Investice, které jsou do krajiny přinášeny prostřednictvím pozemkových úprav, mají ambice zajistit dlouhodobě udr-

Zdroj: KPÚ pro Zlínský kraj, Pobočka Uherské Hradiště

žitelný rozvoj českého venkova. Státní pozemkový úřad se prostřednictvím pozemkových úprav aktivně zapojuje do procesu ochrany a tvorby krajiny a své cíle nastavuje v souladu se strategií Ministerstva zemědělství, zejména v oblasti prevence dopadů klimatických změn.

*Mgr. Jaroslava Kosejková
Odbor pozemkových úprav
Státní pozemkový úřad*

ENGLISH ABSTRACT

Carrying out land adjustments with an accent on future climate conditions, by Jaroslava Kosejková

Land adjustment is a key tool in rural development, comprehensively treating rural settings inclusive of the public beneficial facilities. Land adjustment stimulates new arrangement of plots and makes conditions for reasonable application of proprietary relations. The outcome of this process serves for protection and creation of landscape.